

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/17/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015200899
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015200899.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobkyne: L. X., bytom B. XXX, XXX XX proti žalovanej (v konaní sťažovateľka): Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava vo veci správnej žaloby v sociálnych veciach, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. februára 2017 sp. zn. 7S/95/2015, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Žalobkyni p r i z n á v a právo na úplnú náhradu trov kasačného konania voči sťažovateľke.

Odôvodnenie

I.
Pribeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. 37436-2/2015-BA z 03.06.2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaná ako organizačná zložka príslušná na rozhodovanie podľa § 179 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice (ďalej len „prvostupňový orgán“) č. 200-010965-CA02/2015 z 16.03.2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým priznala žalobkyni pri dočasnej pracovnej neschopnosti vzniknutej 03.02.2015 podľa § 30, 34 ods. 1, § 37 ods. 1 a § 55 zák. č. 461/2003 Z.z. nárok na nemocenské za obdobie od 13.02.2015 do zániku nároku na nemocenské vo výške 0,79568500 za deň. Podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení relevantnom na preskúmanú vec ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

2. V preskúvanom rozhodnutí žalovaná konštatovala, že žalobkyňa si uplatnila nárok na nemocenské pri dočasnej pracovnej neschopnosti žiadosťou a potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktoré boli doručené prvostupňovému orgánu dňa 18.02.2015, pričom dočasná pracovná neschopnosť vznikla 03.02.2015. Podľa údajov v informačnom systéme žalovanej v čase doručenia tlačiva Potvrdenie o dočasnej neschopnosti mala žalobkyňa od 17.05.2014 evidované povinné nemocenské poistenie zamestnankyne zamestnávateľa VARIAFLEX, s. r. o., Košice (od 06.02.2015 došlo k zmene obchodného mena spoločnosti na REALITUM.SK, s. r. o., Košice), od 13.11.2014 v Účtovnej kancelárii Vicianová, s. r. o., Košice (od 17.02.2015 došlo k zmene obchodného mena spoločnosti na LET.IS SLOVAKIA, s. r. o., Košice). Od zamestnávateľa LET.IS SLOVAKIA, s. r. o., Košice bol prostredníctvom elektronických služieb Sociálnej poisťovne dňa 12.11.2014 prijatý registračný list fyzickej osoby - prihláška navrhovateľky s dátumom vzniku poistenia 13.11.2014 a 29.12.2014 mesačný výkaz poisteného a príspevkov za mesiac november 2014, v prílohe ktorého bol vykázaný vymeriavací základ za 18 dní, čo zodpovedá počtu dní od vzniku nemocenského poistenia 13.11.2014 do konca tohto mesiaca a súčasne bolo dňa 29.12.2014 poistné a príspevky vo výške uvedenej v tomto výkaze uhradené. Na základe týchto údajov pobočka posúdila splnenie podmienok nároku navrhovateľky na nemocenské v súlade s ust. § 30 písm. a), § 34 ods. 1, § 54 ods. 3 zák. č. 416/2003 Z.z. a vypočítala výšku nemocenského s prihliadnutím na dobu nemocenského poistenia v zmysle § 54 ods. 3 zák. č. 416/2003 Z.z.

3. Podľa údajov v informačnom systéme Sociálnej poisťovne má žalobkyňa okrem zamestnávateľa LET.IS SLOVAKIA, s. r. o., Košice v rozhodujúcom období v roku 2014 evidovanú registráciu povinného nemocenského poistenia zamestnankyne zamestnávateľa Copygraph, s. r. o., Bratislava od 01.01.2014 do 16.05.2014 so vznikom poistenia 10.12.2013, zo 16.05.2014 a zamestnávateľa REALITUM.SK, s. r. o., Košice od 17.05.2014 do 31.12.2014 s tým, že toto poistenie trvá. U iných zamestnávateľov dosiahla kumulatívne viac ako 90 dní platenia poisteného na nemocenské poistenie, čím splnila zákonom stanovenú podmienku § 54 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. Podľa § 55 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. bol určený denný vymeriavací základ, pri výpočte ktorého sa vychádzalo z vymeriavacích základov dosiahnutých v rozhodujúcom období u zamestnávateľa Copygraph, s. r. o., Bratislava a REALITUM.SK, s. r. o., Košice.

4. Dňa 23.03.2015 bol zamestnávateľom žalobkyne LET.IS SLOVAKIA, s.r.o., prvostupňovému orgánu doručený registračný list fyzickej osoby - zrušenie prihlásenia žalobkyne s uvedením dátumu zrušenia prihlásenia 13.11.2014 a v ten istý deň bol doručený aj registračný list fyzickej osoby - prihlásenie žalobkyne s uvedením dátumu vzniku poistenia 03.11.2014. Dňa 24.03.2015 bol prvostupňovému orgánu doručený opravný mesačný výkaz poistného a príspevkov za mesiac november 2014, v prílohe ktorého je pod poradovým číslom 2 uvedené rodné číslo žalobkyne a vykázaný vymeriavací základ za 28 dní, čo zodpovedá počtu dní od opraveného vzniku poistenia 03.11.2014 do konca tohto mesiaca. Súčasne bolo 24.03.2015 poistné a príspevky do výšky uvedenej na tomto výkaze doplatené.

5. V odôvodnení preskúvaného rozhodnutia žalovaná zároveň konštatovala, že podľa výpisu z Obchodného registra Slovenskej republiky je žalobkyňa spoločníčkou a konateľkou zamestnávateľa LET.IS SLOVAKIA, s.r.o., Košice, vzhľadom na ktorú skutočnosť dodatočné podanie zrušenia prihlásenia a podanie novej prihlášky a opravu riadneho mesačného výkazu poistného a príspevkov za mesiac november 2014 a doplatenia poistného až potom, ako jej bolo doručené rozhodnutie pobočky sa tieto úkony javia ako účelové s cieľom získať nemocenské vo vyššej sume, ako bolo priznané pobočkou. Keďže vznik nemocenského poistenia je jedným zo základných ukazovateľov, ktoré majú zásadný vplyv pri určení rozhodujúceho obdobia pre výpočet výšky nemocenskej dávky a zmeny týkajúcej sa vzniku nemocenského poistenia žalobkyne a výkazu poistného a príspevkov za mesiac november 2014, ktoré vykonal zamestnávateľ až po doručení rozhodnutia pobočky, žalovaná na námietky žalobkyne uvedené v podanom odvolaní neprihliadala.

II.

Konanie na správnom súde

6. Proti preskúmanému rozhodnutiu podala žalobkyňa žalobu z 25.06.2015 a žiadala preskúmané rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie z dôvodu, že je nespochybniteľné, že pracovala v spoločnosti LET.IS SLOVAKIA, s.r.o. od 03.11.2014, čo zamestnávateľ potvrdil aj podaním opravného výkazu a doplatil odvody za zamestnanca.

7. Krajský súd v Košiciach ako správny súd v konaní podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“, resp. „Správny súdny poriadok“) po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a oboznámení sa s administratívnymi spismi žalovanej i prvostupňového orgánu dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná, nakoľko preskúmané rozhodnutie nebolo vydané v súlade s platnou právnou úpravou.

8. Správny súd v rozsudku uviedol, že novela zákona o sociálnom poistení účinná od 01.01.2014 zaviedla povinnosť zamestnávateľa predkladať pobočke Sociálnej poisťovne opravný výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac (ďalej len „opravný výkaz“), ak zistí, že v zaslanom výkaze mesačného poistného a príspevkov alebo vo výkaze poistného a príspevkov uviedol nesprávne údaje najneskôr do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo predpísané dlžné poistné na základe výkazu poistného a príspevkov. Tieto opravné výkazy v zmysle citovanej novely sa predkladajú vo všetkých situáciách, keď zamestnávateľ zistí, že v zaslanom výkaze uviedol nesprávne údaje. To znamená, že aj vtedy, ak napríklad nesprávne vykázal vyšší vymeriavací základ, vyššiu sumu poistného, nesprávny počet kalendárnych dní. Predloženie opravného výkazu má však časové obmedzenie a to najneskôr do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým Sociálna poisťovňa predpísala dlžné poistné.

Podľa § 231 ods. 1 písm. f) bod 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v cit. znení zamestnávateľ je povinný predkladať pobočke opravný výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac, ak zistí, že vo výkaze podľa prvého bodu uviedol nesprávne údaje, najneskôr do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo predpísané dlžné poistné na základe výkazu podľa prvého bodu.

9. Z vykonaných dôkazov podľa názoru správneho súdu vyplynulo, že žalobkyňa bola svojím zamestnávateľom LET.IS SLOVAKIA, s.r.o., Košice do poistenia prihlásená na základe registračného listu fyzickej osoby - prihlásenie, ktorý bol doručený sociálnej poisťovni dňa 12.11.2014 s dátumom prihlásenia do poistenia 13.11.2014. Dňa 29.12.2014 bol Sociálnej poisťovni doručený mesačný výkaz poistného a príspevkov za obdobie november 2014, kde jej vymeriavací základ bol 570 eur mesačne. Poistné bolo uhradené za 18 dní poistenia.

10. Ďalej mal správny súd za preukázané, že Sociálnej poisťovni bol dňa 24.03.2015 uvedeným zamestnávateľom žalobkyne doručený opravný mesačný výkaz poistného a príspevkov, v ktorom došlo k oprave údajov týkajúcich sa doby poistenia v mesiaci november 2014 s tým, že zamestnanie žalobkyne v tejto spoločnosti trvalo od 03.11.2014 a poistné bolo odvedené za 28 dní poistenia, resp. poistné za 28 dní poistenia, ktoré bolo vypočítané na základe vymeriavacieho základu zamestnanca vo výške 950 eur mesačne. Rozdiel na poistnom bol v uvedený deň aj uhradený.

11. Zo záveru protokolu č. 700-341-0045615-AG02/15-159 zo dňa 28.04.2015 tiež nepochybné vyplynulo, že Sociálna poisťovňa akceptovala opravný výkaz mesačného poistného, vzhľadom na ktorú skutočnosť v protokole o vykonaní kontroly nezistila v tomto smere žiadne pochybenia a poistné považovala za správne odvedené.

12. Správny súd konštatoval, že predloženie opravného výkazu má časové obmedzenie, a to najneskôr do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým Sociálna poisťovňa predpísala dlžné poistné. Keďže platná právna úprava umožňuje, resp. ukladá povinnosť zamestnávateľovi predkladať pobočke Sociálnej poisťovne opravný výkaz poistného a príspevkov za príslušný kalendárny mesiac, ak zistí, že v zaslanom výkaze poistného a príspevkov uviedol nesprávne údaje a zamestnávateľ žalobkyne tak učinil v určenej lehote, t.j. ku dňu rozhodnutia žalovanej rozhodnutie, ktorým by Sociálna poisťovňa predpísala dlžné poistné vydané nebolo, správny súd zastáva názor, že ak došlo po vydaní prvostupňového rozhodnutia k

zмене údajov v evidencii žalobkyne, pokiaľ ide o poistenie a táto zmena a opravné výkazy boli Sociálnou poisťovňou akceptované a touto bol aj prijatý doplatok rozdielu poistného vyčísleného prvým výkazom a výkazom opravným, bolo povinnosťou odvolacieho správneho orgánu na uvedenú skutočnosť pri rozhodovaní v predmetnej veci prihliadať. Preto sa súd nestotožňuje s argumentáciou žalovanej, v zmysle ktorej svojím rozhodnutím potvrdila rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, keďže ku dňu jeho vydania bol zistený iný skutkový stav považujúc konanie žalobkyne za účelové.

13. Správny súd po zvážení všetkých uvedených skutočností a na ich základe postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) S.s.p. vo svojom rozsudku (ďalej len „napadnutý rozsudok“) vyslovil, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Podľa § 491 ods. 1 S.s.p. v citovanom znení platí, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 191 ods. 1 písm. c) S.s.p. v citovanom znení správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Žalobkyni s poukazom na § 167 S.s.p. priznal právo na úplnú náhradu účelne vynaložených trov konania voči žalobkyni.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti / stanoviská

A)

15. Proti napadnutému rozsudku podala žalovaná (ďalej len „sťažovateľka“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z 19.04.2017 (č. 1. 86) z dôvodu uvedeného v

- § 440 ods. 1 písm. g) v spojení s odsekom 2 S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. Sťažovateľka namieta predovšetkým účelovosť konania žalobkyne s cieľom získať výhodu vyššej dávky nemocenského poistenia, keď po rozhodnutí pobočky vo veci nároku žalobkyne na nemocenské došlo zo strany zamestnávateľa LET.IS SLOVAKIA, s.r.o. k posunu dátumu vzniku poistenia žalobkyne (z 13.11.2014 na 03.11.2014), tak aby žalobkyňa dosiahla obdobie platenia poistného na nemocenské poistenie najmenej 90 dní pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti, čím by sa rozhodujúce obdobie určilo podľa § 54 ods. 2 zákona v znení neskorších predpisov, čo malo zásadný vplyv na určenie výšky nemocenského pri predmetnej dočasnej pracovnej neschopnosti.

Zmeny v registrácii žalobkyne ako zamestnankyne boli zrealizované prostredníctvom elektronických služieb Sociálnej poisťovne 23.03.2015 a dňa 24.03.2015, t. j. až po rozhodnutí pobočky o nároku na nemocenské.

17. Konanie žalobkyne je podľa názoru sťažovateľky zneužívaním systému nemocenského poistenia. Manipuláciou s dátumom vzniku sociálneho poistenia až po uplatnení nároku na nemocenské a rozhodnutí o tejto nemocenskej dávke sa žalobkyňa, ako zamestnankyňa a zároveň štatutár zamestnávateľa snaží dosiahnuť vyššiu výšku nemocenskej dávky. Vychádzajúc zo základných princípov právneho poriadku Slovenskej republiky aj výkon práv a povinností podľa zák. č. 461/2003 Z.z. nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

V čase vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti, t. j. dňa 03.02.2015 bola žalobkyňa povinne nemocensky poistená ako zamestnankyňa zamestnávateľa Účtovná kancelária Vicianová, s.r.o., ktorý si 17.02.2015 zmenil obchodné meno na LET.IS SLOVAKIA, s.r.o. Podľa výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I bola žalobkyňa v danom čase konateľom uvedenej obchodnej spoločnosti a zároveň jej spoločníkom spolu s obchodnou spoločnosťou VARIAFLEX, s.r.o., v ktorej podľa výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I figuruje taktiež ako spoločník a konateľ. Vzhľadom na uvedené nemožno odhliadať od skutočnosti, že žalobkyňa v čase vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnávala samu seba.

18. Sťažovateľka pri posudzovaní nároku žalobkyne na nemocenskú dávku nemôže opomínať skutočnosť, že žalobkyňa je konateľkou a spoločníkom zamestnávateľa, u ktorého jej ako zamestnankyni vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky a v podstatnom čase existencie poistenia zamestnávala v tejto obchodnej spoločnosti len samú seba. Jednou z úloh sťažovateľky ako verejnoprávnej inštitúcie zriadenej na výkon sociálneho poistenia je zabránenie zneužívaniu systému sociálneho zabezpečenia napríklad aj manipuláciou s dátumom vzniku poistenia, z ktorého si poistenec nárok na nemocenskú dávku uplatňuje, predovšetkým v prípadoch kedy je zamestnanec zároveň štatutárnym orgánom zamestnávateľa, resp. manipuláciou s vymeriavacími základmi, z ktorých sa platí poistné.

19. K povinnosti predkladať opravný výkaz poisteného a príspevkov podľa § 231 ods. 1 písm. f) sťažovateľka poukázala na to, že účelom zákonodarcu pri jeho tvorbe nebolo podporovať zneužitie práva, a preto sa sťažovateľka nestotožňuje s názorom správneho súdu, že konanie žalobkyne nebolo účelové. Súdy pri rozhodovaní mali prihliadať na skutočnosť, či došlo zo strany subjektov právnych vzťahov k zneužitiu práva, ako v prípade žalobkyne.

20. Záverom sťažovateľka uviedla, že zákon nemôže zaviazať Sociálnu poisťovňu odmietnuť prijať registračné listy fyzickej osoby so zmenenými registračnými údajmi alebo opravné mesačné výkazy poistného, nakoľko takáto právna úprava by negatívne postihla množstvo klientov Sociálnej poisťovne, ktorých zamestnávateľia nesprávne prihlásili na sociálne poistenie, resp. im vykázali nesprávne vymeriavacie základy. Takouto právnou úpravou by bolo znemožnené klientom Sociálnej poisťovne napraviť zjavné omyly pri prihlasovaní a odhlasovaní na sociálne poistenie alebo pri vykazovaní vymeriavacích základov. Žiaľ často sa Sociálna poisťovňa stretáva so snahou klientov zneužiť právu úpravu na účelové zmeny registračných údajov a vymeriavacích základov s cieľom dosiahnuť dávky sociálneho poistenia vo vyššom rozsahu, v akom im v skutočnosti prináležia. Sociálna poisťovňa nemá právne prostriedky na to, aby neprijala registračné listy fyzickej osoby so zmenenými registračnými údajmi alebo opravné mesačné výkazy poisteného v prípadoch, ak je z okolností zrejmé, že ide o zneužitie práva. Môže však priznať poistencovi dávku v takej výške, v akej mu prináleží v súlade s účelom zákona, pričom v právnom štáte nemôže byť zmyslom a účelom právnych predpisov podporovať zjavné zneužitie práv.

Z celkového pohľadu na sociálne poistenie žalobkyne má sťažovateľka za to, že konanie žalobkyne a jej zamestnávateľa vykazuje znaky skutkovej podstaty trestného činu subvenčného podvodu.

21. Záverom sťažovateľka navrhla procesný záver konania na kasačnom súde v tom duchu, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil správne mu súde na ďalšie konanie.

B)

22. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z 16.05.2017 (č. I. 88) žalobkyňa ako prvé zdôraznila, že kasačná sťažnosť má byť zamietnutá ako nedôvodná a súd rozhodol vo veci správne.

23. Žalobkyňa v prvom rade poukázala na nepravdivé tvrdenie sťažovateľky, že „zamestnanec a zamestnávateľ je jedná a tá istá osoba“. Zamestnávateľom bola právnická osoba, zaregistrovaná v obchodnom registri a s prideleným IČO a štatutárnym orgánom a spôsobom konania. Zamestnanec bola žalobkyňa, fyzická osoba, pričom zamestnávateľ za ňu platil odvody v plnej výške. To, že bola štatutárom zamestnávateľa a vo vymedzených prípadoch konala v jeho mene, a to že bola aj zamestnancom, nezohráva žiadnu úlohu.

24. Ďalej žalobkyňa uviedla, že zamestnávateľ zistil, že prvotne podal nesprávny výkaz. Výkazy mala na starosti ekonómka, ktorá už vo firme nepracuje z dôvodu, že sa vo svojej pozícii dopustila niekoľkých chýb. Tá disponovala aj GRID kartou od Sociálnej poisťovne a iných poisťovní a úradov ktoré používajú elektronické služby. Žalobkyni nie je presne jasné, ako chyba vznikla, je však nespochybniteľné, že ako zamestnanec pracovala v spoločnosti od 03.11.2014 a prvotná prihláška zamestnávateľa bola nesprávna. Dokazuje to aj pracovná zmluva, ktorú doložila, evidencia dochádzky do zamestnania a vedľa to preukázať aj kolegovia z firmy.

25. Žalobkyňa zdôraznila, že nie je pravdivé ani to, že zamestnávateľ zmenil údaje účelovo, tak ako je to uvedené v preskúmanom rozhodnutí. Zamestnávateľ má právo, pokiaľ zistí chybu, podať opravné výkazy do dvoch rokov. U zamestnávateľa LET.IS SLOVAKIA s.r.o. bola vykonaná kontrola, ktorej výsledok po podaní opravného výkazu, bol že je všetko v poriadku a kontrola prijala opravný výkaz zamestnanca a Sociálna poisťovňa prijala doplatené odvody za zamestnanca. Pokiaľ by kontrola, ktorú vykonala Sociálna poisťovňa zistila, že bol podaný účelovo, upozornila by na to alebo by ho neprijala. Kontrola bola uzavretá s tým, že všetko bolo v poriadku.

26. Podľa názoru žalobkyne Sociálna poisťovňa nemá právo posudzovať účelovosť. Preto si správny súd vysvetlil vec správne a kasačná sťažnosť nie je opodstatnená. Pokiaľ Sociálna poisťovňa zistí, že nemocenská dávka bola vyplatená v inej výške ako mala byť (na základe vymeriavacieho základu), doplatí poistencovi rozdiel. O ničom inom zákon nehovorí. Zákon je platný ako právna norma a je záväzný pre všetkých. Ak by Sociálna poisťovňa mala posudzovať účelovosť, nemohla by plniť svoju funkciu, lebo nie je nestranná.

27. Záverom žalobkyňa uviedla, že ak by súd chcel dať za pravdu sťažovateľke, musí sa vysporiadať s otázkou kde v zák. č. 461/2003 Z.z. je uvedené, že Sociálna poisťovňa rozhoduje o účelovosti a na základe toho môže nevyplatiť nemocenské plnenie. Pokiaľ by k účelovosti na vymáhanie neoprávneného poistného plnenia došlo, Sociálna Poisťovňa by to riešila v trestnom konaní, čo sa stalo až na jej upozornenie a vyšetrovací orgán žiadne pochybenie a ani spáchanie trestného činu nezistil.

IV.

Právne názory kasačného súdu

28. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou (§ 442 S.s.p.) a včas (§ 443 S.s.p.) kasačný súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačnú sťažnosť je v zmysle § 461 S.s.p. potrebné zamietnuť, nakoľko po jej preskúmaní kasačný súd na základe nižšie uvedených právnych názorov dospel k záveru, že je nedôvodná.

29. Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol súbežne zverejnený tak na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. apríla 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

30. Na prvom mieste kasačný súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v preskúmanej veci sťažovateľky), t.j. na zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Správneho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti preskúmanému rozhodnutiu či postupu správcu dane a následne proti napadnutému rozsudku. Preto kasačný súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody vstupovať.

31. Rovnako kasačný súd zdôrazňuje, že predmetom konania o kasačnej sťažnosti je v medziach uvedených v § 453 S.s.p. prieskum prípustnosti a následne dôvodnosti podanej kasačnej sťažnosti, preto kasačný súd primárne na základe dôvodov kasačnej sťažnosti preskúmal relevanciu vytýkaných nedostatkov konania správneho súdu a napadnutého rozsudku v rozsahu sťažnostných bodov.

32. V takto vymedzenom rámci prieskumu a pri nemennosti skutkového stavu (§ 454 v spojení s § 441 S.s.p.) o preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) kasačný súd pristúpil k prieskumu oprávnenosti uvedeného dôvodu kasačnej sťažnosti.

33. Sťažovateľka postavila svoju kasačnú sťažnosť na kasačnom dôvode uvedenom v ustanovení § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., a teda namieta, že správny súd nesprávne právne posúdil preskúmanú vec, t.j. meritum sporu. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že s týmto kasačným dôvodom zákonodarca spája právnu situáciu, kedy správny súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez vád zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a/ až f/) nesprávne aplikuje objektívne právo v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

Nesprávnosť aplikácie objektívneho práva správnym súdom je zapríčinená chybným výberom normy hmotného práva alebo procesného práva, ktorá vo svojej hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom konkrétne spočíva v tom, že odvolací súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

34. V konaní pred orgánmi verejnej správy ako aj pred správnym súdom nebolo sporné, že žalobkyňa bola od 03.02.2015 dočasne práceneschopná a bolo jej priznané nemocenské za obdobie od 13.02.2015 do zániku nároku na nemocenské.

V konaní však bolo sporné, v akej výške má byť nemocenské s poukazom na ustanovenia § 30 písm. a), § 34 ods. 1, § 54 ods. 3, § 55 ods. 1 a § 37 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. žalobkyňi priznané, a to v súvislosti s dátumom vzniku poistného vzťahu povinne nemocensky poistenej žalobkyne zamestnávateľa Účtovná kancelária Vicianová, s.r.o. (od 17.02.2015 ako LET.IS SLOVAKIA, s.r.o.), z ktorého si uplatnila nárok na nemocenské, a teda či žalobkyňa pred vznikom dočasnej práceneschopnosti bola u zamestnávateľa Účtovná kancelária Vicianová, s.r.o. (od 17.02.2015 ako LET.IS SLOVAKIA, s.r.o.) zamestnaná (nemocensky poistená) viac ako 90 dní.

Podľa § 30 písm. a) zák. č. 461/2003 Z. z. v cit. znení zamestnanec má nárok na nemocenskú dávku, ak splnil podmienky ustanovené na vznik nároku na nemocenskú dávku počas trvania nemocenského poistenia alebo po jeho zániku v ochranej lehote.

Podľa § 34 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. v cit. znení zamestnancovi vzniká nárok na nemocenské od 11. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti. Povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnéj osobe a dobrovoľne nemocensky poistenej osobe vzniká nárok na nemocenské od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti. Nárok na nemocenské zaniká dňom nasledujúcim po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti, najneskôr uplynutím 52. týždňa od vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len "podporné obdobie"), ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 54 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. v cit. znení ak obdobie nemocenského poistenia zamestnanca, za ktoré sa platí poistné na nemocenské poistenie, pred vznikom dôvodu na poskytnutie nemocenskej dávky bolo kratšie ako 90 dní od vzniku tohto nemocenského poistenia, rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu je kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky, ak obdobie nemocenského poistenia zamestnanca, za ktoré sa platí poistné na nemocenské poistenie, v predchádzajúcom kalendárnom roku bolo najmenej 90 dní, okrem obdobia nemocenského poistenia, za ktoré sa platí poistné na nemocenské poistenie, dosiahnutého u zamestnávateľa, u ktorého vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky.

Podľa § 55 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. v cit. znení denný vymeriavací základ na určenie výšky nemocenskej dávky je podiel súčtu vymeriavacích základov, z ktorých poistenec zaplatil poistné na nemocenské poistenie v rozhodujúcom období a počtu dní rozhodujúceho obdobia. Denný vymeriavací základ sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Podľa § 37 ods. 1 cit. zákona výška nemocenského zamestnanca je 55 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 55 alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 57, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Úvodom kasačný súd poznamenáva, že v čase vydania prvostupňového rozhodnutia, teda 16.03.2018 nebolo pochyb o tom, že poistný vzťah, z ktorého si žalobkyňa uplatnila nemocenské

vznikol 13.11.2014, a preto bolo žalobkyni priznané nemocenské vo výške 0,79568500 eur za deň (55 % zo sumy 1,4467 eur - denného vymeriavacieho základu menovanej na určenie výšky nemocenského po zaokrúhlení na 4 desatinné miesta nahor).

36. Pred vydaním preskúmaného rozhodnutia došlo k zmene rozhodných skutočností a to tak, že 23.03.2015 bol Sociálnej poisťovni doručený registračný list fyzickej osoby - zrušenie prihlásenia žalobkyne s dátumom vzniku poistenia 13.11.2014, s dátumom zrušenia prihlásenia 13.11.2014 a v ten istý deň aj registračný list fyzickej osoby - prihláška s dátumom vzniku poistenia 03.11.2014. Dňa 24.03.2015 bol Sociálnej poisťovni doručený aj opravný mesačný výkaz poistného a príspevkov za obdobie november 2014 za 28 dní poistenia a v ten istý deň bolo poistné aj doplatené.

37. Kasačný súd má za to, že pre posúdenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia je nevyhnutné uzavrieť, či mala sťažovateľka ako orgán verejnej správy rozhodujúc o priznaní nemocenského vychádzať pri určení rozhodujúceho obdobia z opravného mesačného výkazu, ak bol zamestnávateľom žalobkyne podaný.

38. Kasačný súd rovnako ako správny súd dospel k záveru, že zmena údajov v evidencii žalobkyne mala byť pri vydaní preskúmaného rozhodnutia zohľadnená, a preto je naplnený dôvod na jeho zrušenie v zmysle § 191 ods. 1 písm. c) S.s.p. Sťažovateľka v správnom konaní vec nesprávne právne posúdila, keď rozhodla bez zreteľa na vykonanú opravu.

39. Podľa názoru kasačného súdu sťažovateľka nemá zákonné možnosti skúmať a posudzovať, čo bolo dôvodom podania opravného mesačného výkazu. Sťažovateľka sama v kasačnej sťažnosti uviedla, že zákon nemôže zaviazať Sociálnu poisťovňu odmietnuť prijať registračné listy fyzickej osoby so zmenenými registračnými údajmi alebo opravné mesačné výkazy poistného, nakoľko takáto právna úprava by negatívne postihla množstvo klientov Sociálnej poisťovne, ktorých zamestnávatelia nesprávne prihlásili na sociálne poistenie, resp. im vykázali nesprávne vymeriavacie základy. Zároveň by bolo takouto právnou úpravou znemožnené klientom Sociálnej poisťovne napraviť zjavné omyly pri prihlasovaní a odhlasovaní na sociálne poistenie alebo pri vykazovaní vymeriavacích základov.

40. V zmysle ustanovenia § 231 ods. 1 písm. f) zák. č. 461/2003 Z.z. je zamestnávateľ povinný predkladať pobočke opravný výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac, ak zistí, že vo výkaze poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac uviedol nesprávne údaje, najneskôr do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo predpísané dlžné poistné na základe podaného výkazu.

41. Zamestnávateľ je teda povinný podať opravný výkaz v prípade uvedených nesprávnych údajov. Opravné výkazy sa predkladajú vo všetkých situáciách, keď zamestnávateľ zistí, že v zaslanom výkaze uviedol nesprávne údaje, aj vtedy, ak je napríklad uvedený nesprávny počet kalendárnych dní. Je nepochybné, že tak má urobiť čo najskôr od zistenia chyby, pričom najneskôr je tak povinný urobiť do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dlžné poistné predpísané. Z tohto ustanovenia nevyplýva, že by zamestnávateľ žalobkyne nemal možnosť podať opravný výkaz za november 2014 v marci 2015. Preto neobstojí argumentácia sťažovateľky o tom, že sa tak stalo až po vydaní prvostupňového rozhodnutia.

42. Taktiež presvedčenie sťažovateľky o účelovosti konania žalobkyne a úmyselnom zneužívaní systému nemocenského poistenia tým, že posunula dátum vzniku nemocenského poistenia na vyvodenie záveru o zneužívaní práva nepostačuje. Sťažovateľka síce argumentovala tým, že je nutné sledovať účel ustanovenia § 231 ods. 1 písm. f) zák. č. 461/2003 Z.z. ako aj účel zákona, ktorým nebolo podporovať zneužitie práva, no ten nevyklučuje právo resp. povinnosť zamestnávateľa podať opravný mesačný výkaz, ak zistí chybu.

43. Kasačný súd nepovažuje za relevantnú ani argumentáciu sťažovateľky, že pri vydaní preskúmaného rozhodnutia musela zohľadniť, že žalobkyňa je konateľkou a spoločníkom zamestnávateľa, u ktorého jej ako zamestnankyni vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky.

Zamestnávateľ ako právnická osoba a zamestnanec ako osoba fyzická sú dva odlišné subjekty, ktoré majú vo vzťahu k zák. č. 461/2003 Z.z. rozdielne práva a povinnosti a nemožno ich stotožňovať.

44. Kasačný súd si uvedomuje, že s ohľadom na špecifické postavenie žalobkyne ako zamestnankyne a štatutárneho orgánu zamestnávateľa sa môže javiť podanie opravného výkazu za účelové, najmä ak bol opravný výkaz vydaný po vydaní prvostupňového rozhodnutia s nižšou priznanou výškou nemocenského. To však nemožno považovať za zákonný dôvod neakceptovania údajov v opravnom výkaze, ak zamestnávateľ zachoval lehotu na jeho podanie, čo v tomto prípade nastalo.

45. Sťažovateľka mala v čase vydania preskúmaného rozhodnutia taktiež k dispozícii pracovnú zmluvu uzavretú 03.11.2014 medzi Účtovnou kanceláriou Vicianová, s. r. o. Košice ako zamestnávateľom a žalobkyňou ako zamestnankyňou vyplýva, že ako deň nástupu do práce bol v tejto zmluve dohodnutý deň 03.11.2014 ako aj závery protokolu č. 700-341-0045615-AG02/15-159 z 28.04.2015, v zmysle ktorého Sociálna poisťovňa akceptovala opravný výkaz, vzhľadom na ktorú skutočnosť v protokole o vykonaní kontroly nezistila v tomto smere žiadne pochybenia a poisťné považovala za správne odvedené. S týmito skutočnosťami sa sťažovateľka v preskúmanom rozhodnutí riadne nevysporiadala.

46. Podľa názoru kasačného súdu správny súd správne zdôraznil, že ak došlo po vydaní prvostupňového rozhodnutia k zmene údajov v evidencii žalobkyne, pokiaľ ide o poistenie a táto zmena a opravné výkazy boli Sociálnou poisťovňou akceptované a touto bol aj prijatý doplatok rozdielu poisťného vyčísleného prvým výkazom a výkazom opravným, bolo povinnosťou odvolacieho správneho orgánu na uvedenú skutočnosť pri rozhodovaní v predmetnej veci prihliadať.

Vo svetle uvedeného sa ani kasačný súd nestotožňuje s odôvodnením preskúmaného rozhodnutia, v zmysle ktorého potvrdila rozhodnutie prvostupňového orgánu považujúc konanie žalobkyne za účelové.

V.

47. Kasačný súd má za preukázané, že napadnutý rozsudok spĺňa zákonné požiadavky na formálne i obsahové náležitosti rozsudku požadované v zmysle § 139 S.s.p. Napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, je logicky vyhodnotený a riadne právne posúdený, a preto námietky sťažovateľky uvedené v kasačnej sťažnosti nie sú spôsobilé spochybniť jeho správnosť. Kasačný súd sa stotožňuje so záverom správneho súdu, že preskúmané rozhodnutie trpí vadou nezákonnosti, a preto správny súd rozhodol správne, keď rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

48. Počas konania kasačný súd z dostupných zdrojov nezistil a ani mu nebolo účastníkmi naznačené, resp. nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu únieového práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné súdny prieskum prerušiť, poprípade výskyt skoršej judikatúry, od ktorej by sa tento rozsudok odkláňal.

49. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok sťažovateľky a stanoviska žalobkyne s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p. rozhodol kasačný súd tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

50. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní mala úspech priznal úplnú náhradu účelne vynaložených trov kasačného konania voči sťažovateľke (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutí n i e j e přípustný opravný prostředek (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).